

Regeringskansliet

Stockholm den 3 maj 2019

Remissyttrande DS 2019:2 – Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

Arbetsgivarföreningen KFO är en fristående och medlemsstyrd arbetsgivarorganisation som organiserar cirka 4 000 arbetsgivare av ideell, idéburen och kooperativ karaktär med cirka 140 000 anställda.

Vi representerar arbetsgivare inom branscherna fristående skolor, förskolor och fritidshem, försäkringsverksamhet, handel, ideella och idéburna organisationer, industri och fastighetsförvaltning, personlig assistans, petroleumhandel, tjänsteföretag samt vård och omsorg.

Inledning

KFO tillstyrker förslagen i promemorian. KFO finner i huvudsak att förslaget om ett nytt åldersbegrepp och föreslagna lagändringar ger nödvändiga förutsättningar för ett förlängt arbetsliv. KFO tillstyrkte även i sitt remissyttrande till DS 2018:28 förslaget om förlängt anställningsskydd till 69 år och har inte haft anledning att omvärdera organisationens ställningstagande.

Bakgrund

Den 18 februari 2018 beslutade socialminister Annika Strandhäll att inrätta en arbetsgrupp inom Socialdepartementet med uppdrag att ta fram underlag till en proposition om höjda åldersgränser i enlighet med de principer som följer av Pensionsgruppens överenskommelse från den 12 december 2017.

Arbetsgruppen föreslår att ett nytt åldersbegrepp införs i Socialförsäkringsbalken. Det nya åldersbegreppet ska benämnas riktålder. Riktåldern ska räknas upp med hänsyn till medellivslängdens utveckling och begränsar individens rättighet till exempelvis sjukersättning, sjukpenning, a-kassa och aktivitetsstöd.

Utredningen har inte berört åldersgränserna i skattesystemet.

I många delar är förslagen likartade med de förslag som har lämnats av Pensionsåldersutredningen. KFO tillstyrkte utredningens förslag att pensionsåldern skulle höjas till 68 år 2020 och 69 år 2023.

Motivering

Allmänt

KFO delar arbetsgruppens problembeskrivning och har generellt inget att invända mot utformningen av utredningens författningsförslag. Tillsammans med de fackförbund som KFO tecknar avtal med har kollektivavtal om allmänna villkor och försäkringar till stor del anpassats för att ackommodera en rörlig pensionsålder. Den stora utmaningen ligger dock inte att anpassa organisationens kollektivavtal till höjda åldersgränser utan i att ytterligare höja ambitionsnivån för att förbättra arbetsmiljöförhållanden i psykiskt och fysiskt slitsamma arbeten.

KFO förutsätter att ett förlängt arbetsliv medför ökat stöd och resurser till arbetsgivare i det förebyggande och rehabiliterande arbetet och ser att det nu är nödvändigt att karriärväxling och livslångt lärande blir normen på svensk arbetsmarknad. I och med höjningen av åldersgränserna tar vi ett steg mot ett arbetsliv som inte begränsar sig till ett yrke eller en arbetsgivare. KFO ser fram emot att i samverkan med övriga aktörer delta i arbetet mot ett hållbart arbetsliv.

Risk för höga kostnader

KFO ser att en förlängning av arbetslivet leder till oproportionerligt ökade kostnader för sjuklön och i viss mån orealistiska förväntningar på rehabiliteringsinsatser. Vissa arbetsgivare riskerar därtill att, på grund av sin natur, drabbas extra hårt.

KFOs organiserar arbetsintegrerande sociala företag vars anställda i hög grad är föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. KFO har även det statliga bolaget Samhall AB som medlem. Även i andra branscher inom KFOs organisationsområde finns ett engagemang för att anställa personer som har svårt att få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Detta leder till att stora grupper av anställda har betydligt fler sjukdagar än genomsnittet och att antalet arbetstagare som har partiell sjukersättning är relativt högt.

Både arbetsrelaterade sjukdomar och sjukfrånvarons längd kan tydligt relateras till ålder. Majoriteten av alla anmälda arbetsolycksfall med en beräknad sjukfrånvaro med mer än två veckor återfinns bland arbetstagare över 60 år.

För att undvika en kostnadsökning förordar KFO att sjuklöneansvaret för arbetstagare som har fyllt 67 år enligt sjuklönelagen övergår till staten. För dessa arbetstagare bör även arbetsgivarens skyldigheter att vidta rehabiliteringsåtgärder och anpassa arbetet begränsas till att vidmakthålla befintlig arbetsförmåga i nuvarande yrkesroll. Dessa åtgärder skulle begränsa arbetsgivarnas merkostnader och göra målgruppen mer attraktiv att anställa.

Assistansersättningens utformning

KFO finner att förslaget om förändringar i Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshinder är i sammanhanget nödvändiga. Dock ser KFO det som olyckligt att rätten till assistansersättning, i såväl nuvarande som föreslagen utformning, enbart knyts till riktåldern för pension. Det är rimligt att alla ges lika möjligheter till fortsatt arbete och att rätten till assistansersättning ska kunna utökas även efter uppnådd riktålder. Det vore även önskvärt att den enskildes möjligheter att arbeta oavlönat eller på annat sätt engagera sig i civilsamhället inte begränsas och att även detta skulle kunna vägas in vid en bedömning av ett utökat antal timmar. Som aktör inom civilsamhället vet KFO att det engagemang som äldre efter pensioneringen bidrar med skapar förutsättningar för att bedriva verksamhet och därmed arbetstillfällen. Detta engagemang borde inte hindras av en begränsning i rätten till assistansersättning.

Med ovanstående synpunkter i beaktande tillstyrker KFO förslagen i promemorian.

För Arbetsgivarförbundet KFO

Petter Skogar
Förbundsledare KFO